

Jugoslavien: Fortællingen om en grum skilsmisse

Målgruppe: 9.-10. klasse, Ungdomsuddannelser, Voksenuddannelser

Jugoslavien: Fortællingen om en grum skilsmisse

Beskrivelse

I år er det 30 år siden, at det daværende Jugoslavien blev kastet ud i en blodig krig. Forskellige etniske og religiøse grupper, som havde levet side om side, var pludselig hinandens dødsfjender. Den socialistiske enhedsstat blev i bogstavelig forstand sprængt i stumper og stykker, og ud af ruinerne voksede nye stater som Kroatien, Serbien og Bosnien. Med det jugoslaviske sammenbrud forsvandt samtidig den fælles historiefortælling om partisanekamp under Anden Verdenskrig og socialisme. Men hvilke historier er trådt i stedet? Det ser Adam Holm nærmere på med Balkanekspert Christian Axboe Nielsen og med komponist Adi Zukanovic, der har bosniske rødder. Spilletid: 57 minutter.

Pædagogisk note

Podcasten fokuserer på historiefortællingen i det tidligere Jugoslavien, og kan bruges i arbejdet med borgerkrigen og folkedrabet i Srebrenica. Podcasten sætter fokus på, hvordan forskellige nationalistiske historiske narrativer, herunder måden befolkningsgrupperne opfatter deres egen rolle i 1990'ernes konflikter, er centrale for forholdet mellem de eksjugoslaviske stater i dag. Denne erindringskamp udlægges først af Adi Zukanovic, der kom til Danmark som flygtning i starten af 1990'erne. Dernæst gennemgår historikeren Christian Axboe Nielsen, hvordan den stramt kontrolleret jugoslaviske fællesskabsfortælling gradvist blev udfordret af mere nationalistiske fortællinger. De nationalistiske historiefortællinger spillede ifølge Axboe en central rolle både i borgerkrigen og de senere etniske konflikter. Podcasten henvender sig primært til fagligt stærke elever på ungdomsuddannelserne, der vil have et mere detaljeret kendskab til emnet. Der er udarbejdet et kapitelsæt med spørgsmål til programmet.

Kapiteloversigt og kapitelindhold

Kapitelsæt: CFU

01:	Intro til programmet	00:00:04
02:	Adi Zukanovic Hvilke minder har Adi Zukanovic om krigen? Hvilken fortælling om krigen er Adi Zukanovic vokset op med? Hvordan påvirker krigen Adi Zukanovic 30 år efter? Hvilken rolle spiller overgreb udført af bosniske muslimer i Adi Zukanovics fortælling om krigen? Hvad er det vigtigste at mindes ifølge Adi Zukanovic?	00:02:53
03:	Den Jugoslaviske historiske fortælling Hvilken historiefortælling præger Jugoslavien efter 2. verdenskrig? Hvilket mål har man haft i den officielle historieskrivning i Jugoslavien efter krigen? Hvorfor kalder man 2. verdenskrig Folkebefrielseskampen i Jugoslavien? Hvad sker der med den Jugoslaviske historiefortælling ved Titos død?	00:14:18
04:	Nationalistiske historieskrivning Hvad præger historieskrivning fra 1980'erne, og hvordan påvirker det borgerkrigen? Hvad er den "brandfarlige historie"?	00:27:55

05: Fortællinger i ex-Jugoslavien**00:31:12**

Hvem er Franjo Tudjman, og hvordan bruger han historien til at opbygge en kroatisk nation?
Hvilken splittelse præger Kroatien i dag?
Hvordan ser Radovan Karadžić på krigen i 1990'erne?
Hvad kendetegner den serbiske ofrefortælling?
Hvad mener Christian Axboe Nielsen med, at "ofrefortællingerne" er konkurrerende?
Hvordan opfatter nationalistiske serbere menneskerettighedsdomstolen?
Hvordan bruges historien i de ex-jugoslaviske stater af de nationalistiske bevægelser?
Hvad gør den nationalistiske historiefortælling ved landenes tilgang og syn på krigsforbrydelser og massakrer i borgerkrigen?
Hvordan bidrager historiefortælling til synet og forholdet mellem landene i dag?
Hvad er den afgørende lære for eftertiden af Jugoslaviens sammenbrud?